

Työllisyyspalveluiden rooli Tilapäistä suojelua saavat ukrainalaiset

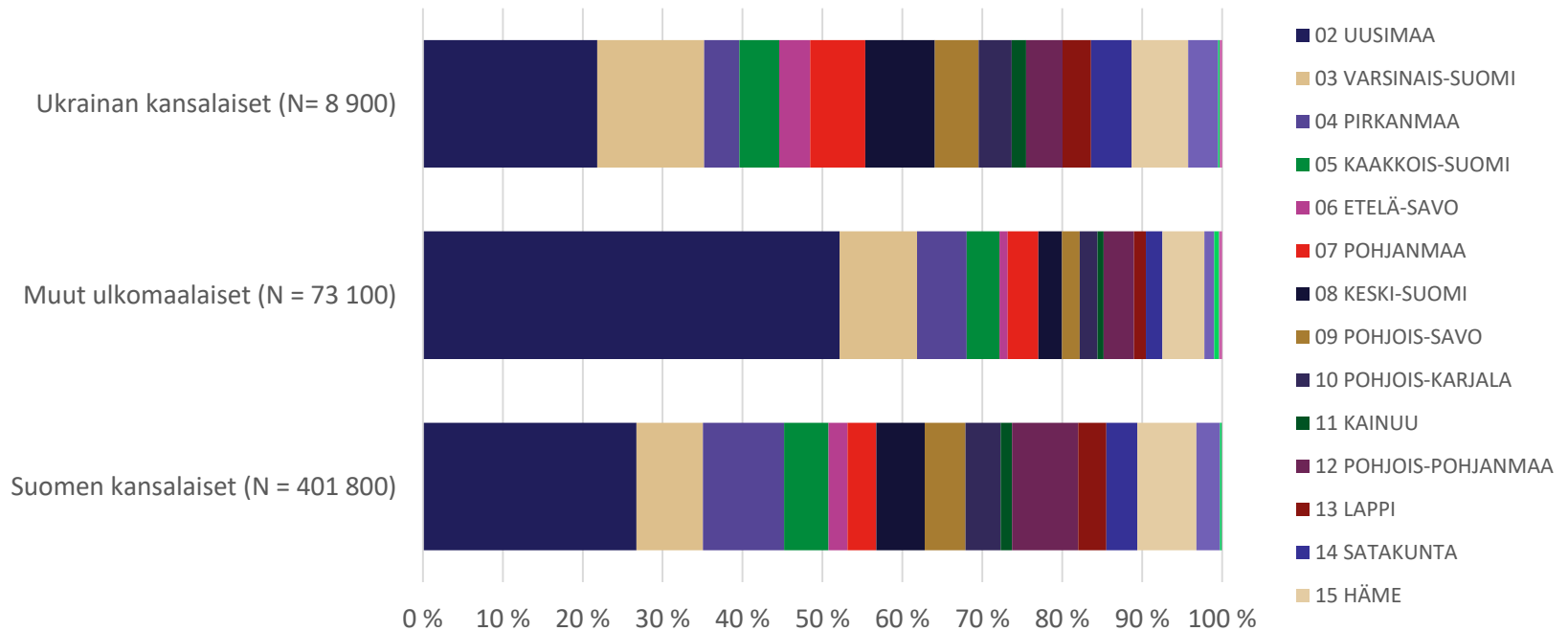
Susanna Piepponen

8.2.2023

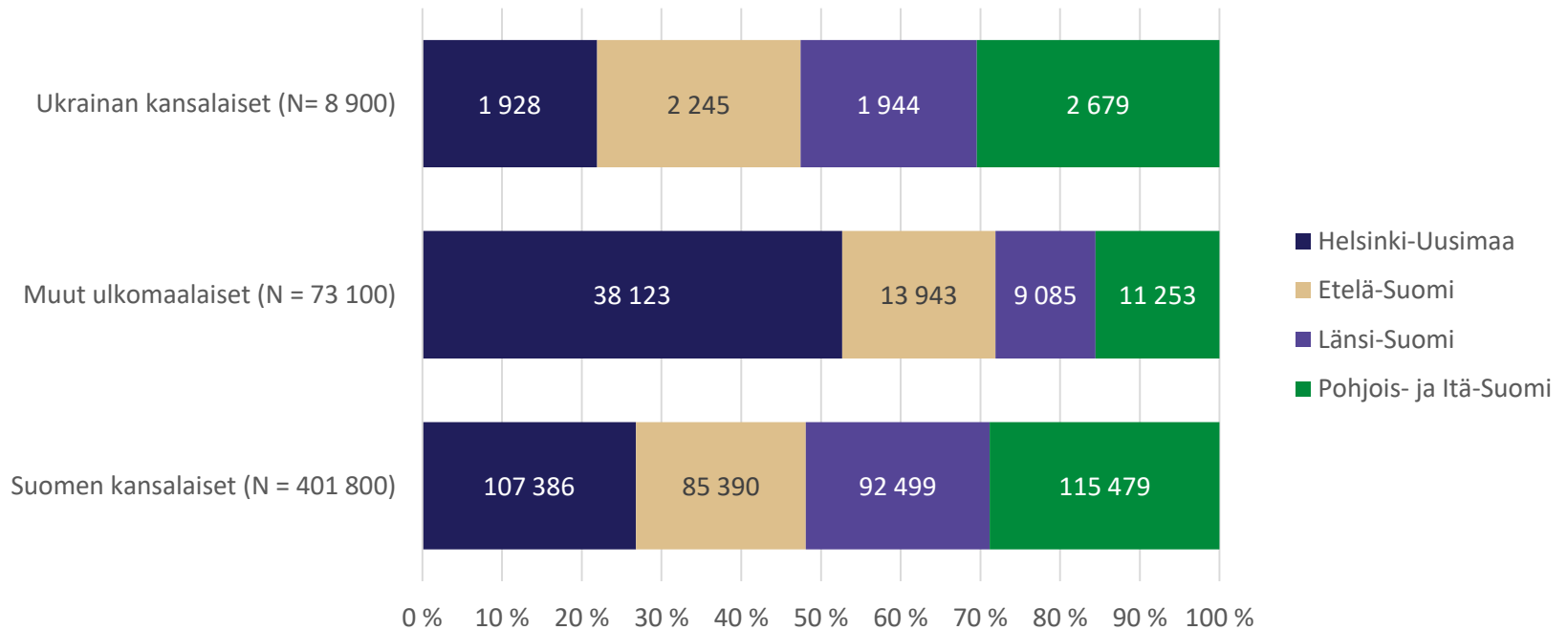

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

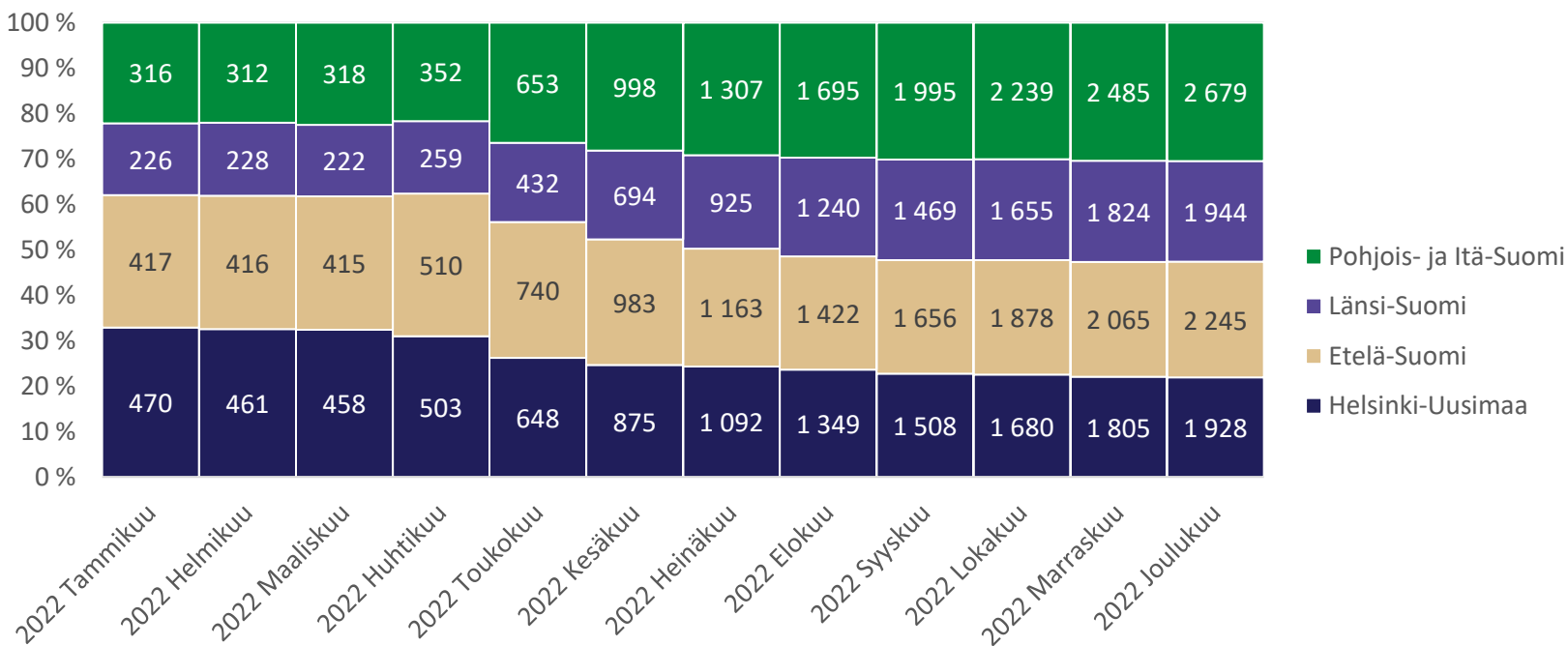
Ukrainalaiset ja muut ulkomaalaiset työnhakijat ELY-keskuksittain joulukuussa 2022

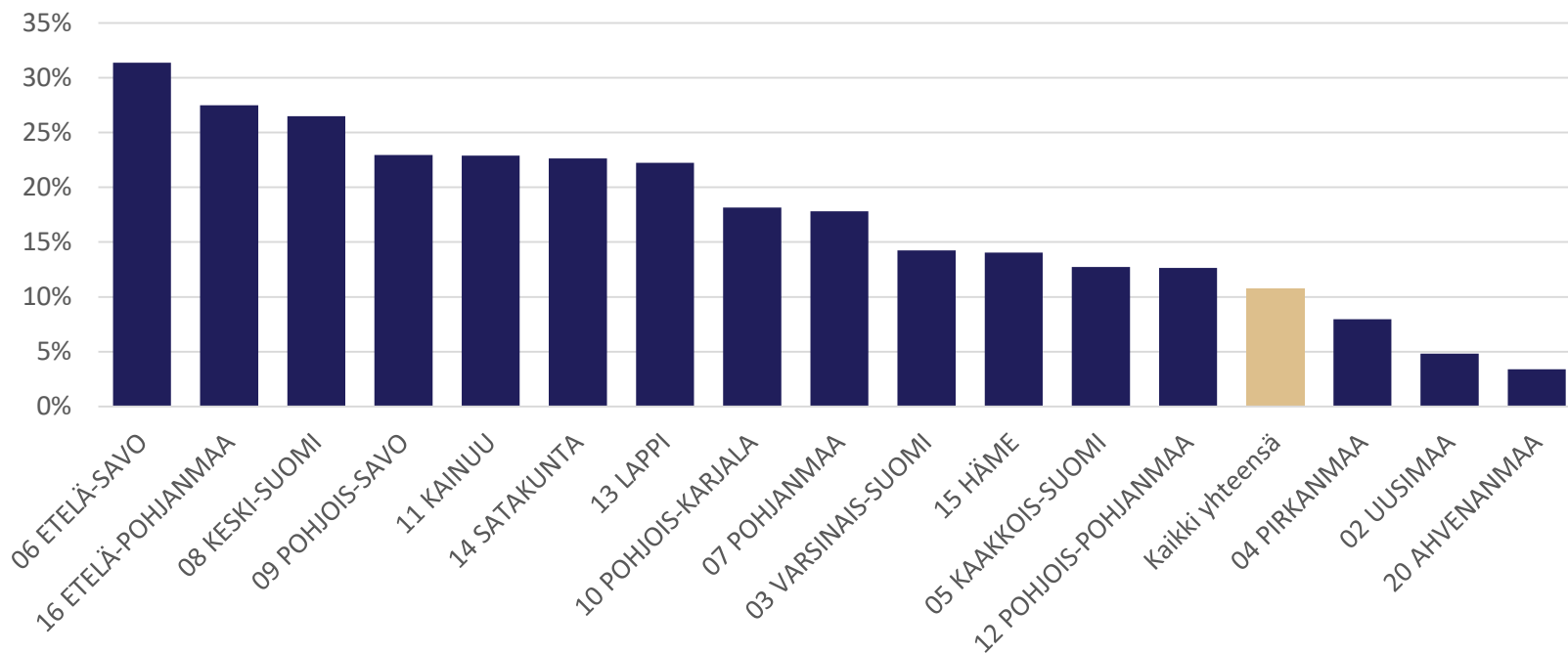
Ukrainalaiset ja muut ulkomaalaiset työnhakijat suuralueittain joulukuussa 2022

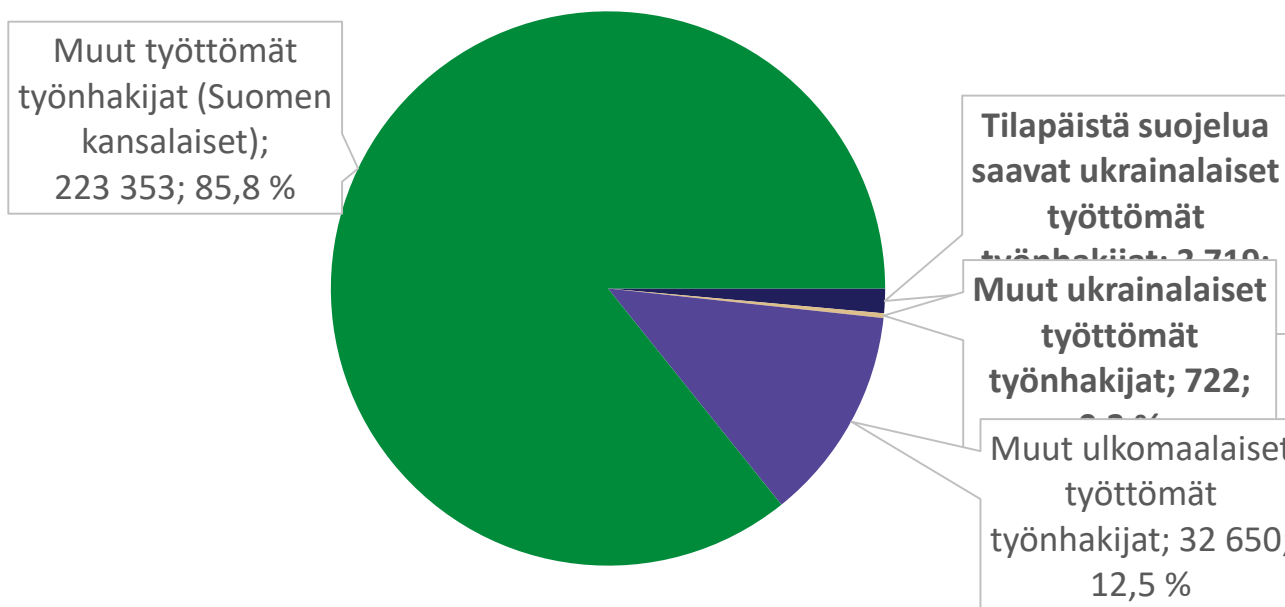
Ukrainalaiset työnhakijat suuralueittain vuonna 2022

Ukrainalaisten työnhakijoiden osuus kaikista ulkomaalaisista työnhakijoista joulukuussa 2022

Ukrainalaiset ja muut työttömät työnhakijat joulukuussa 2022

Ukrainalaiset suurin ulkomaalaisten työnhakijoiden ryhmä Suomessa

- Ukrainalaisia työnhakijoita 9 000, 11 % kaikista ulkomaalaisista työnhakijoista ja 2 % kaikista työnhakijoista 31.12.2022.
- Ukrainalaiset ovat jakautuneet huomattavasti muuta ulkomaalaisväestöä tasaisemmin eri ELY-alueille.
- Ukrainalaisista vain noin joka viides työnhakija asuu Uudenmaalla, kun muiden ulkomaan kansalaisten keskuudessa osuus on yli puolet.
- Ukrainalaisten työnhakijoiden alueellinen jakauma ei muuttunut juurikaan vuoden 2022 jälkimmäisellä puoliskolla, vaikka työnhakijoiden joukko kasvoi nopeasti.
- Eniten ukrainalaisia työnhakijoita on Pohjois- ja Itä-Suomen TE-toimistojen asiakkaina 2 700 eli 30 %.
- Ukrainalaisten osuus ulkomaalaisista työnhakijoista on suurin Etelä-Savon, Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Suomen ELY-alueilla. Etelä-Savossa miltei joka kolmas ulkomaalainen työnhakija on ukrainalainen.
- Työttömien työnhakijoiden keskuudessa sekä ukrainalaisten että muiden ulkomaalaisten osuus on Suomessa yhä melko pieni: 14 %.

Työllisyyspalvelut

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

TE- palvelut käytössä ja työnteko-oikeus

- Asiakkaiden palveluprosessista on vastannut TE- toimisto
- 1.3. 2023 alkaen tilapäistä suojelua saavat siirretään kokeilualueiden kuntien asiakkaaksi, vaikka heillä ei ole kotikuntaa
- Niillä alueilla, joissa ei ole kokeiluja käynnissä, asiakkuus TE-toimistossa jatkuu
- Tilapäistä suojelua saaville voidaan tarjota sekä kotoutumislain että julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain mukaisia palveluja
- Rajoittamaton työnteko-oikeus

Palveluihin ohjataan yksilöllisen tilanteen perusteella

Ohjaus osaamisen, palvelutarpeen ja omien toiveiden mukaisesti:

Kotoutumislain mukaiset palvelut

- Kotoutumisen edistämisestä annetun lain 9 §:ssä tarkoitettu alkukartoitus
- Kotoutumissuunnitelma
- Kotoutumiskoulutus

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) mukaisiin palvelut:

- Työnvälitys
- Tieto- ja neuvontapalvelut
- Osaamis- ja ammattitaitokartoitukset
- Työkyvyn arviointi
- Yrittäjävalmiuksien arviointi
- Ammatinvalinta- ja uraohjaus
- Työkokeilu
- Palkkatuki
- Työvoimakoulutus

Työhaun tuki

- ELY- keskus kilpailuttavat kotoutumiskoulutukset
- Työelämävalmennukset nopeat työllistävät koulutukset yhteistyössä työnantajien kanssa
- Rekrytointitapahtumat
- TE- toimistojen työnvälitys
- Henkilöstöpalveluyritykset
- Ohjaus- ja neuvontapalvelut
- Ohjaamot alle 30- vuotiaille
- Maahanmuuttajien osaamiskeskukset : Helsinki, Espoo, Vantaa, Tampere, Turku, Oulu, Lahti ja Jyväskylä
- Työpaikoilla tarjottava työpaikkasuomi/ruotsi
- Englannin kielinen työelämäorientaatio, aikuisten työhönvalmennus, nuorten valmennus, kartoitukset työvoimakoulutuksiin

Neuvontamateriaalia päivitetään ja jaetaan

- Kotoutumis- ja työllistymispalveluita, työllistymismahdollisuuksia ja työvoiman hyväksikäyttöä koskevaa neuvontamateriaalia päivitetään ja jaetaan
 - Suomeen saavuttaessa
 - Vastaanottokeskusten infoissa
 - Kuntien ohjaus- ja neuvontapisteissä
- Tietoa suomalaisista työmarkkinoista ja työelämän pelisäännöistä hyväksikäytön ehkäisemiseksi
- Te-palvelut.fi -sivustolle ja työmarkkinatori.fi -sivustolle käännetään ukrainaksi aineistoja

Hallitus on tehnyt paljon toimia työvoiman hyväksikäytön estämiseksi

- Hyväksikäytön uhri voi irtautua hyväksikäytöstä menettämättä oikeuttaan oleskella maassa
- Ulkomaalaisten työntekijöiden neuvontaa on tehostettu, viranomaisten yhteistyötä parannettu ja resursseja lisätty
- Pidättäytymispäätöksen maksimia pidennetty 6 kuukaudesta vuoteen. Myös Migri voi tehdä päätöksen, aiemmin vain TE-toimisto työntekijän oleskeluluvissa (työnantaja ei voi palkata ulkomailta päätöksen voimassaoloaikana)
- Lupamenettelyiden riskiperusteisella käsittelyllä voidaan kohdentaa voimavaroja hyväksikäytön riskitapauksiin
- TEM on asettanut neuvottelukunnan ja jaoston seuraamaan ja valmistelemaan hyväksikäytön vastaisia toimia poikkihallinnollinen strategia 2023

Ajankohtainen tilanne

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

TE- toimistojen URA- asiakasrekisterissä 5.2.2023

- Tilapäisen suojelun henkilöasiakaslukumäärä
(valtakunnallisen hakusana):
7 385
- Joka viikko noin 200 uutta tilapäistä suojelua saavaa ukrainalaista ilmoittautuu TE- toimistoon työttömäksi työnhakijaksi
- Työnantajatiedoissa kiinnostunut ukrainalaisesta työvoimasta
(ukrainalaisen työvoiman rekrytointi hakusana):
1 077
- Ukrainalaisesta työvoimasta kiinnostuneet työnantajat edustavat yli
70 toimialaa

Toimiala	Yritysten lkm
	1077
Kasvinviljely ja kotieläintalous	177
Ravitsemistoiminta	132
Kiinteistön- ja maisemanhoito	77
Työllistämistoiminta	63
Metallituotteiden valmistus	51
Elintarvikkeiden valmistus	48
Vähittäiskauppa	36
Talonrakentaminen	32

Kokemuksia TE- toimistoista

- Rekrytointitapahtumissa työnantajat ja ukrainalaiset työntekijät ovat kohdanneet ja moni on työllistynyt
- Kotoutumispalveluiden asiakasmäärä on joillain alueilla (esim. Varsinais-Suomi) kaksinkertaistunut ukrainalaisten tulon jälkeen
- Eniten ukrainalaisia ovat työllistäneet kausityöyritykset, pienet yritykset ja suuret henkilöstövuokrausyritykset
- Järjestetty kotoutumiskoulutusta ja kerrottu tietoa työllistymismahdollisuuksista
- Kausitöihin oltiin valmiita palkkaamaan ukrainalaisia ilman kielitaitoakin, mutta kausitöiden päättymisen jälkeen mahdollisuudet ovat olleet rajallisemmat
- Pilotti: 12 viikon rekrytointikoulutus särmääjän tehtäviin, jossa työnantaja on kiinnostunut palkkaamaan ukrainalaisia, sisältää suomen kielen opetusta
- Työhönvalmennusta ukrainan kielellä
- Työnantajille on markkinoitu työpaikkasuomi/ruotsi –koulutusta
- Erityisenä työllistymisen esteenä on kielitaito: huolimatta hyvästä koulutustasosta, englannin kielen taito ei ole riittävän hyvä työkieleksi

Kiitos!

Lisätietoa: susanna.piepponen@gov.fi